

TASAVVUFUN ANA KONULARI (25)

(...dünden devam)

Secdeler eyle ki merdûd-i  udâ olmayasın

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen

Merdüm-î dîde-i ekvân olan Âdemsin sen^[1] .

Berk-ı  âtıf gibi bû kayd-i sivâdan güzer et

Erişen  âr u  ase âteş-i aşkı siper et

Dâmenin tutmaya âsâr-ı alâyık hazer et

Şems-veş  âhiş-i Munlâ ile azm-i sefer et

Sâf kıl ayîneni kâbil-i aks-i suver et

Hele bir cem'-i havâss eyle de Gâlib nazar et

Hoşça bak zâtına kim zübde-i âlemsin sen

Merdüm-î dîde-i ekvân olan Âdemsin sen^[2] .

Kur'an'ın da asıl gayesi insandır, insanın mutluluğudur. Tasavvufi tefsirin her sayfasında insanla ilgili meselelere temas edilir. Öyle ise biz de onların bu görüşlerine bir göz atalım:

1. Ruh ve Nefs:

Kur'an-ı Kerim'de ruhun bilinmeyeceği açıklanmıştır: *"Sana ruhtan sorarlar. De ki: Ruh, Rabbinin emrindedir. Size ilimden ancak az bir şey verilmiştir"* (İsra: 85). Sufilere göre ruhlar, latif cevherlerdir. Uyumaz, lezzet almaz, ölmezler. Ruha lâtifliğinden dolayı ruh denmiştir (Hakaik, varak: 116a). Ruh da yaratılmıştır ama cisimden önce yaratılmıştır. Cevherlerin en sâfı ruhtur. Hakikat ehline gizli bilgiler ruh yoluyla açılır (Aynı). Ruh hakikat ışığıdır, bedenlere göre eserleri değişir.

[1]Yazıktır, pâdişâh iken dünyâda yoksul olmamalısın; başkalarından umarak yalvarır duruma düşüp üzüntü çekmemelisin.

Umutsuzluk vâdisine düşüp bir hiç olarak yok olmamalısın; yolunu yitirip belâ çölünün yoluna girmemelisin.

Âdem'e bağlan ki, gerçekten ayrılmayasın; secdeler et ki Tanrı seni reddetmesin. Kendine güzelce bir bak, sen âlemin özüsün, varlıkların gözbebeği olan insansın!

[2] Tanrı'dan gayri bütün varlıklardan, çakıp sönen, gelip giden şimşek gibi geç git. Üstüne takılan, konan çerçöpe karşı aşk ateşini siper et Gönülü bağlayacak şeylerin izleri, sakın senin eteğini tutmasın; Şems gibi Mevlânâ'yı isteyerek yola koyul da yol almaya bak. Gönül aynanı temizle; bütün sûretler ona vursun, onda görünsün. Galib, hele bir duygularını derle, topla da bak:

Kendine bir güzelce bak, sen âlemin özüsün; varlıkların gözbebeği olan insansın!

TASAVVUFUN ANA KONULARI (25)

Pazar, 07 Ağustos 2022 00:00

(devamı yarın..)